

Konference
LATVIJAS IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS ATTIECINĀŠANA PRET
EIROPAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRU

2011. gada 14. februārī

Otrās darba grupas „Zināšanas, prasmes, kompetence: 5. – 8. līmenis”
diskusiju apkopojums

Uzstādījumi:

- 1) Runājam par 4 terminiem: formālā izglītība, ārpusformālā izglītība, kas iedalās neformālā un informālā izglītībā.
- 2) EKI nav likums, bet tas ir instruments, lai Latvijas izglītību padarītu saprotamu citās valstīs un mēs labāk saprastu citu valstu izglītību.
- 3) Izmaiņas būtu jārosina MK noteikumos nevis EKI.
- 4) Reglamentētām profesijām ir paredzēts piemērot 8 līmeņus. Tas būs jaunā direktīvā vai esošās direktīvas modifikācijā. Būs vēl nepieciešamas diskusijas.
- 5) Prioritārā mums tomēr ir mūsu ietvarstruktūra, jeb MK noteikumi, tas nozīmē, ka jāpielāgo studiju programmas.

Problēmas:

- 1) Latvijas bakalauru diplomus neatzīst citās valstīs (piemēram, arhitektiem, psihologiem, ārstniecības personām, mūzikas akadēmijas beidzējiem). Akadēmisko daļu parasti atzīst vieglāk, bet kvalifikācijas sarežģītāk. Cilvēki esot ar ļoti zemām *praktiskām prasmēm*.
- 2) Ir Eiropas mākslas augstskolu līga ar savām EKI, bet Latvijas deskriptori šobrīd ir sarežģītāki, nekā iepriekš pieņemtais mākslas jomā.
- 3) Pašlaik neskaidra ir „horizontālās” pilnveides izglītības attiecināšana.
- 4) „Attieksmes” ir vissarežģītākais termins.

Jautājumi:

- 1) Reglamentētās profesijas – kā tās saskaņot ar NKI augstākās izglītības kvalifikācijām?
- 2) Kāda būs profesionālo asociāciju, citu sociālo partneru loma izglītības sistēmas attiecināšanas pret EKI procesā? Vajadzētu kopīgu uzstādījumu.
- 3) Nav skaidrības par gadījumiem, kad vienas izglītības programmas ietvaros tiek sasniegti dažādi mācīšanās rezultāti (piemēram, izcilnieks un parasts students). Vai izglītības dokumentā rakstīsim individuāli sasniegto līmeni, vai vispārīgo?
- 4) 8. līmenis – tiek akcentēts šī līmeņa studējošajam sniegt atbilstošas prasmes, bet vai viss beidzas ar doktora diplomu? Un kas tālāk? Diskutabli ir - vai doktora diploms ir pabeigts apmācības kurss.
- 5) Cik mēs pašlaik esam atkarīgi no mūsu MK deskriptoriem? Vai tas jāievieš visās programmās (vadībinības māksliniekiem)?

- 6) Kā ar profesionālo pilnveidi? Ir profesijas, kur tā ir obligāta, piemēram, skolotājiem, bet šobrīd šos kursus nav, kur likt pašreizējā 8 līmeņu sistēmā. Vai tad tās būtu 4. līmeņa prasmes?
- 7) Nav skaidrības vai vadlīniju par laika dimensiju – cik ilgi saglabājas zināšanas, prasmes, kompetence? Vai tikai tad, ja tās tiek īstenotas dzīvē?

Idejas/Ieteikumi:

- 1) Jāatmet teoretizēšana un formāli ierēdnieciskā valoda.
- 2) EKI labo ideju mēģinām absolutizēt, nostandartizēt. Aicinājums būtu nestandartizēt visu. Svarīgi būtu standartizēt studiju rezultātus, tas būtu kvalitātes vērtēšanas ietvaros, bet veids, kā līdz tam tiekam, var būt atšķirīgs.
- 3) Ietvarstruktūru aizvīdot ar „ieteikumiem”.
- 4) Profesionālajām asociācijām būtu arī jārunā EKI terminoloģijā.
- 5) Nesteigties ar EKI līmeņu ierakstīšanu diplomos no 2012. gada, jo izglītības saturs var vēl nebūt gatavs.
- 6) Par prasmēm – labi, ka EKI ietver gan domāšanas gan praktiskās prasmes. Jebkurā līmenī jāattīsta domāšana. Ir pazudusi sintezēšana (vajag jau no 6. līmeņa). Vajadzētu vēl vienu darba semināru par sintezēšanas prasmēm.
- 7) Kompetencēs derētu jauns jēdziens - „spēja demonstrēt” spējas, kompetenci.
- 8) Studiju programmās būtu jāparādās orientācijai uz kompetenci, kas jādefinē ar situatīvo pieeju (rīcību zināmās, nezināmās, neprognozējamās situācijās)
- 9) Apzināt vispirms savu nacionālo izglītības sistēmu un tad to pielīdzināt Eiropai, nevis otrādi.
- 10) Bakalaura būtu jāaplūko kā pamats tālākajam. Tālāk viņš apgūst kaut ko vēl, lai saņemtu konkrētu kvalifikāciju.
- 11) Nacionālās izglītības sistēmas mērķis ir laba izglītība. Nevaram pazemināt līmeni, lai tikai būtu studenti. Tā varam zaudēt labo izglītību.
- 12) Kompetences – zināšanas, prasmes, attieksmes (ar zināšanām un prasmēm bez attieksmēm nebūs nekas).
- 13) Ārējo vērtēšanu piesaistīt visos līmeņos (doktora grādam vienīgajam pašlaik ir ārējā kvalitātes kontrole). Ja tas būtu arī maģistru un bakalauru grādiem – viņu līmenis tikai celtos.
- 14) 6. līmenī varētu būt arī maģistri, kam nav tik liela teorētiskā sagatavotība.
- 15) Arī bakalauri varētu būt dažādos līmeņos.
- 16) Par doktorantūras programmas pabeigšanu varētu būt 7.līmenis, bet par iegūtu doktora grādu – 8.līmenis
- 17) Visos mūsu līmeņos jāieliek „spēja apgūt jauno”.
- 18) Darba devēji prasa motivāciju, tāpēc kompetences jautājums ir vēl jāapspriež.
- 19) Par profesionālās pilnveides attiecināšanu varētu būt mūsu priekšlikums – kādā veidā to iestrādāt un ieteikt. Reglamentētajām profesijām jau ir skaidrs princips. Šo pieeju varētu piemērot visiem universāli.